ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 23.5.2022 г.
COM(2022) 611 final

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно националната програма за реформи на Финландия за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Финландия за 2022 г.

{SWD(2022) 611 final} - {SWD(2022) 640 final}

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно националната програма за реформи на Финландия за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Финландия за 2022 г.

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики[1], и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси[2], и по-специално член 6, параграф 1 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

(1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета[3], с който бе създаден Механизмът за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той допринася за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, като същевременно укрепва устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той спомага също за укрепване на устойчивите публични финанси и за стимулиране на растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план. Максималното финансово участие за държава членка в рамките на Механизма за възстановяване и

[1] ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

[2] ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25.

[3] Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

устойчивост [беше] актуализирано на [XX] юни 2022 г. в съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241.

(2) На 24 ноември 2021 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж, с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2022 г. Тя надлежно взе предвид съвместния ангажимент, потвърден на социалната среща на върха в Порто през май 2021 г., за по-нататъшно прилагане на Европейския стълб на социалните права, провъзгласен от Европейския парламент, Съвета и Комисията на 17 ноември 2017 г. На 25 март 2022 г. Европейският съвет одобри приоритетите на годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. На 24 ноември 2021 г. въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 Комисията прие и доклада за механизма за предупреждение, в който Финландия не бе посочена като една от държавите членки, за които ще се извърши задълбочен преглед[4]. На същата дата Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната, която беше приета от Съвета на 5 април 2022 г., както и предложението за съвместния доклад за заетостта за 2022 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права, което беше прието от Съвета на 14 март 2022 г.

(3) След световната пандемия нахлуването на Русия в Украйна значително промени геополитическия и икономическия контекст. Последиците от нахлуването върху икономиките на държавите членки бе усетено например чрез по-високите цени на енергията и храните и по-слабите перспективи за растеж. По-високите цени на енергията са особено тежки за най-уязвимите домакинства, изпитващи енергийна бедност или изложени на риск от енергийна бедност. В ЕС се наблюдава и безпрецедентен приток на хора, бягащи от Украйна. В този контекст на 4 март 2022 г. за първи път беше задействана Директивата за временна закрила[5], с която на разселените лица от Украйна беше предоставено правото на законно пребиваване в ЕС, както и достъп до образование и обучение, пазара на труда, здравеопазване, жилищно настаняване и социално подпомагане.

(4) Като се има предвид бързо променящата се икономическа и геополитическа ситуация, през 2022 г. европейският семестър възобновява широкообхватната си координация на икономическите политики и политиките по заетостта, като същевременно се усъвършенства в съответствие с изискванията за изпълнение на Механизма за възстановяване и устойчивост, както е посочено в годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. Изпълнението на приетите планове за възстановяване и устойчивост е от съществено значение за постигането на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете обхващат всички или значителна част от съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през циклите на семестъра за 2019 г. и 2020 г. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г. и 2020 г. продължават да бъдат също токова важни и за плановете за възстановяване и

[4] Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси (ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25).

[5] Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила (ОВ L 71, 4.3.2022 г., стр. 1)

устойчивост, които са преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241, в допълнение към всички специфични за всяка държава препоръки, отправени до датата, на която е представен измененият план.

(5) Общата клауза за дерогация действа от март 2020 г[6]. В съобщението си от 3 март 2021 г.[7] Комисията изрази също така становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в ЕС или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Повишената несигурност и силните рискове от влошаване на икономическите перспективи в контекста на войната в Европа, безпрецедентното покачване на цените на енергията и продължаващите смущения във веригата на доставки оправдават удължаването на срока на действие на общата клауза за дерогация на Пакта за стабилност и растеж до 2023 г.

(6) Съгласно подхода в становището на Съвета от 18 юни 2021 г. относно програмата за стабилност за 2021 г. фискалната позиция понастоящем се измерва най-добре с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите), като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19, но се включват свързаните със средносрочния потенциален растеж разходи, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства от ЕС[8]. Освен общата фискална позиция, за да се прецени дали националната фискална политика е предпазлива и дали съставът ѝ допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход, се обръща внимание и на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи[9] (без дискреционните мерки по отношение на приходите и без свързаните с кризата с COVID-19 временни извънредни мерки) и инвестиции.

(7) На 2 март 2022 г. Комисията прие съобщение, в което се предоставят общи насоки за фискалната политика през 2023 г., като целта е да се подпомогне изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки и по този начин да се засили координацията на политиките[10]. Комисията отбеляза, че въз основа на макроикономическите перспективи от зимната прогноза от 2022 г. преминаването от съвкупна подкрепяща фискална позиция през 2020—2022 г. към до голяма степен неутрална съвкупна фискална позиция през 2023 г.

---

6 Съобщение на Комисията до Съвета относно активирането на общата клауза за дерогация, предвидена в Пакта за стабилност и растеж, Брюксел, 20.3.2020 г. (COM (2020) 123 final).

7 Съобщение на Комисията до Съвета „Една година от началото на пандемията от COVID-19: ответни мерки на фискалната политика“, 3.3.2021 г. (COM(2021) 105 final).

8 Прогнозите за фискалната позиция и нейните компоненти в настоящата препоръка са оценки на Комисията, основани на допусканията, залегнали в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. Оценките на Комисията на средносрочния потенциален растеж не включват положителното въздействие на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и които могат да стимулират потенциалния растеж.

9 Нефинансирани с безвъзмездни средства от Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на ЕС.

10 Съобщение на Комисията до Съвета: Насоки за фискалната политика за 2023 г., Брюксел, 2.3.2022 г. (COM(2022) 85 final).

изглежда подходящо, като същевременно се запазва готовност за реакция на променящата се икономическа ситуация. Комисията обяви, че фискалните препоръки за 2023 г. следва да продължат да бъдат диференцирани в отделните държави членки и да вземат предвид възможното разпространение на ефекти между отделните държави. Комисията прикани държавите членки да отразят насоките в своите програми за стабилност и конвергенция. Комисията пое ангажимент да следи отблизо икономическото развитие и при необходимост ще коригира своите насоки на политиката най-късно с пролетния пакет за семестъра от края на май 2022 г.

(8) По отношение на фискалните насоки, предоставени на 2 март 2022 г., фискалните препоръки за 2023 г. отчитат влошените икономически перспективи, повишената несигурност и допълнителните рискове от влошаване, както и по-високата инфлация в сравнение със зимната прогноза. На фона на тези съображения фискалните мерки трябва да доведат до увеличение на публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход и енергийната сигурност и до поддържане на покупателната способност на най-уязвимите домакинства, така че да се смекчи въздействието на покачването на цените на енергията и да се спомогне за ограничаване на инфлационния натиск от вторични ефекти чрез целенасочени и временни мерки; фискалната политика трябва да остане гъвкава, за да се адаптира към бързо променящите се обстоятелства, и да бъде диференцирана в отделните държави в зависимост от тяхното фискално и икономическо положение, включително по отношение на излагането им на кризата и притока на разселени лица от Украйна.

(9) На 27 май 2021 г. Финландия представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка в приложение V към посочения регламент. На 29 октомври 2021 г. Съветът прие своето решение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Финландия. Отпускането на траншовете зависи от решение на Комисията, взето в съответствие с член 24, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241, че Финландия е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. Задоволителното изпълнение предполага, че постигането на предходните ключови етапи и цели е запазено.

(10) На 13 април 2022 г. Финландия представи своята национална програма за реформи за 2022 г. и своята програма за стабилност за 2022 г. в съответствие със срока, определен в член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97. Двете програми бяха оценени заедно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях. В съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241 националната програма за реформи за 2022 г. отразява също шестмесечното докладване на Финландия относно напредъка, постигнат при изпълнението на нейния план за възстановяване и устойчивост.

(11) На 23 май 2022 г. Комисията публикува доклада за Финландия[11] за 2022 г. В него беше оценен напредъкът на Финландия в изпълнението на съответните

[11] SWD(2022) 611 final.

специфични за държавата препоръки, приети от Съвета през 2019 г., 2020 г. и 2021 г., и беше направен преглед на изпълнението от страна на Финландия на плана за възстановяване и устойчивост въз основа на набора от показатели за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени пропуски по отношение на предизвикателствата, които не са разгледани или са само частично разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, както и по отношение на новите и нововъзникващите предизвикателства, включително породените от руското нахлуване в Украйна. В него бяха оценени също напредъкът на Финландия при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на ЕС в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на ООН за устойчиво развитие.

(12) На 23 май 2022 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от ДФЕС. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Финландия, тъй като нейният консолидиран държавен дълг през 2021 г. надвишава референтната стойност по Договора от 60 % от БВП и не спазва целевия показател за намаляване на дълга. В доклада се стига до заключението, че критерият за дълга не е изпълнен. В съответствие със Съобщението от 2 март 2022 г. Комисията счете, в рамките на своята оценка на всички съответни фактори, че спазването на целевия показател за намаляване на дълга би означавало твърде взискателно фискално усилие, съсредоточено в началото на периода, което рискува да застраши растежа. Поради това според Комисията спазването на целевия показател за намаляване на дълга не е оправдано при настоящите извънредни икономически условия. Както беше обявено, Комисията не предложи откриването на нови процедури при прекомерен дефицит през пролетта на 2022 г. и ще прецени отново дали е целесъобразно да предложи откриването на процедури при прекомерен дефицит през есента на 2022 г.

(13) На 20 юли 2020 г. Съветът препоръча на Финландия да предприеме всички необходими мерки през 2020 и 2021 г., в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръча на Финландия, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите. През 2021 г. въз основа на данни, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Финландия намаля от 5,5 % от БВП през 2020 г. на 2,6 % през 2021 г. Ответните мерки на фискалната политика на Финландия подпомогнаха икономическото възстановяване през 2021 г., а временните спешни мерки за подкрепа намаляха от 2,8 % от БВП през 2020 г. на 1,7 % през 2021 г. Мерките, предприети от Финландия през 2021 г., са в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., бяха временни или съпътствани от компенсаторни мерки. Въз основа на данни, потвърдени от Евростат, през 2021 г. консолидираният държавен дълг възлизаше на 65,8 % от БВП.

(14) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози в програмата за стабилност за 2022 г. е реалистичен. Правителството предвижда реалният БВП да нарасне с 1,5 % през 2022 г. и с 1,7 % през 2023 г. За сравнение

в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда малко по-висок растеж на реалния БВП от 1,6 % през 2022 г. и 1,7 % през 2023 г. В своята програма за стабилност за 2022 г. правителството очаква номиналният дефицит да намалее до 2,2 % от БВП през 2022 г. и до 1,7 % през 2023 г. Спадът през 2022 г. отразява главно силния растеж на икономическата активност и премахването на повечето спешни мерки. Съгласно програмата съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да нарасне до 66,2 % през 2022 г. и до 66,9 % през 2023 г. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата за изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда бюджетен дефицит за 2022 г. и 2023 г. в размер съответно на 2,2 % от БВП и 1,7 % от БВП. Това е в съответствие с дефицита, предвиден в програмата за стабилност за 2022 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда подобно съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП от 65,9 % през 2022 г. и 66,6 % през 2023 г.

Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. средносрочният (10-годишен среден) потенциален растеж на производството се оценява на 1,2 %. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат да стимулират потенциалния растеж на Финландия.

(15) През 2022 г. правителството постепенно премахна по-голямата част от мерките, предприети в отговор на кризата, предизвикана от COVID-19, така че се очаква временните извънредни мерки за подкрепа да намалеят от 1,7 % от БВП през 2021 г. на 0,2 % през 2022 г. Държавният дефицит е засегнат от мерките, приети за противодействие на икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията, които според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се оценяват на 0,1 % от БВП през 2022 г. и 0,0 % от БВП през 2023 г[12]. Тези мерки се състоят главно от временни данъчни мерки (напр. приспадане за пътни разходи). Тези мерки бяха обявени за временни. Ако обаче цените на енергията останат високи и през 2023 г., някои от тези мерки биха могли да бъдат продължени. Бюджетният дефицит е повлиян и от разходите за осигуряване на временна закрила на разселените лица от Украйна, които в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се очаква да бъдат 0,1 % от БВП през 2022 г. и 0,2 % през 2023 г.[13], както и от увеличените разходи за отбрана с 0,3 % от БВП през 2022 г. и 0,1 % от БВП през 2023 г.

(16) На 18 юни 2021 г. Съветът препоръча през 2022 г. Финландия[14] да поддържа подкрепяща фискална позиция, включително импулса, осигурен от Механизма

---

12 Числата представляват равнището на годишните бюджетни разходи за мерките, предприети от есента на 2021 г. насам, включително текущите приходи и разходи, както и, когато е уместно, мерките за капиталови разходи.

13 Очаква се общият брой на разселените лица от Украйна в ЕС постепенно да достигне 6 милиона до края на 2022 г. Тяхното географско разпределение се изчислява въз основа на големината на установилата се диаспора, относителното население на приемащата държава членка и актуалното разпределение на разселените лица от Украйна в целия ЕС към март 2022 г. За бюджетните разходи за едно лице оценките се основават на модела за микросимулация Euromod на Съвместния изследователски център на Комисията, като се вземат предвид както паричните преводи, така и обезщетенията в натура като образование и здравеопазване, на които лицата може да имат право.

14 Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 г., съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Финландия (ОВ C 304, 29.7.2021 г., стр. 126).

за възстановяване и устойчивост, и да запази инвестициите, финансирани на национално равнище. Той също така препоръча на Финландия, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и осигуряване на фискална устойчивост в средносрочен план, и същевременно да засили инвестициите с цел стимулиране на потенциала за растеж.

(17) През 2022 г. въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. и въз основа на информацията, включена в програмата за стабилност на Финландия за 2022 г., фискалната позиция се очаква да бъде подкрепяща на равнище + -0,6 % от БВП[15]. Финландия планира да предоставя непрекъсната подкрепа за възстановяването, като използва Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции, както беше препоръчано от Съвета. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства от ЕС, се прогнозира да нарасне с 0,2 процентни пункта от БВП в сравнение с 2021 г. Очаква се инвестициите, финансирани на национално равнище, да доведат до експанзионистичен принос към фискалната позиция в размер на 0,2 процентни пункта през 2022 г.[16] Поради това Финландия планира да запази финансираните на национално равнище инвестиции, както се препоръчва от Съвета. В същото време увеличението на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на новите мерки по отношение на приходите) през 2022 г. се очаква да осигури като цяло неутрален принос от 0,1 процентни пункта за общата фискална позиция. Това включва допълнителното въздействие на мерките за справяне с икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията (0,1 % от БВП), както и разходите за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна (0,1 % от БВП).

(18) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда фискалната позиция през 2023 г. да бъде 0,3 % от БВП, при условие че политиката остане непроменена[17]. Очаква се през 2023 г. Финландия да продължи да използва безвъзмездните средства от Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции в подкрепа на възстановяването. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства от ЕС, се прогнозира да нарасне с 0,2 процентни пункта от БВП в сравнение с 2022 г. Очаква се инвестициите, финансирани на национално равнище, да доведат до експанзионистичен принос към фискалната позиция в размер на 0,1 процентни пункта през 2023 г.[18] В същото време увеличението на финансираните на национално равнище първични текущи

---

15 Отрицателният (положителният) знак на показателя съответства на превишение (недостиг) на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична (рестриктивна) фискална политика.

16 Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат експанзионистичен принос от 0,3 процентен пункта от БВП.

17 Отрицателният (положителният) знак на показателя съответства на превишение (недостиг) на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична (рестриктивна) фискална политика.

18 Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат рестриктивен принос от 0,2 процентни пункта от БВП.

разходи (след приспадане на новите мерки по отношение на приходите) през 2023 г. се очаква да осигури рестриктивен принос от 0,4 процентни пункта за общата фискална позиция. Това включва въздействието на постепенната отмяна на мерките за справяне с повишените цени на енергията (0,1 % от БВП) и допълнителните разходи за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна (0,1 % от БВП).

(19) В програмата за стабилност за 2022 г. се очаква дефицитът по консолидирания държавен бюджет постепенно да намалее до 1,4 % през 2024 г. и до 1,8 % до 2025 г. Поради това се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да остане под 3 % от БВП през програмния период. Съгласно програмата съотношението на дълга към БВП се очаква да нарасне през 2025 г., по-конкретно с увеличение до 68,0 % през 2024 г. и до 69,1 % през 2025 г. Въз основа на анализа на Комисията рисковете за устойчивостта на дълга изглеждат средни в средносрочен план.

(20) Системата за социална сигурност на Финландия осигурява достатъчно покритие и ефективна защита срещу бедност, но също така се характеризира с висока степен на сложност и с някои присъщи недостатъци. Това се отнася по-специално до съчетаването на трудовите доходи и социалните обезщетения и борбата с дългосрочната безработица. Всеобхватната реформа на социалната сигурност ще бъде от ключово значение за рационализиране на системата, увеличаване на стимулите за работа, като същевременно се запазва социалната закрила и се повишава равнището на заетост в съответствие с дългосрочните цели на правителството. Тя следва да увеличи държавните приходи от подоходни данъци и да подобри ефикасността на разходите за социална закрила, като по този начин подкрепи устойчивостта на публичните финанси. През 2020 г. специална парламентарна комисия беше натоварена със задачата да разработи реформата до 2027 г. През януари 2022 г. комисията публикува резултатите от работата си по картографиране на проблемите, а следващият етап се състои в разработването на възможни решения на установените проблеми и предлагането на алтернативни начини за организиране на социалната сигурност. Приемането на правителствена пътна карта за реформата на социалната сигурност въз основа на работата на комисията следва да насърчи напредъка в подготовката на реформата и да проправи пътя за нейното изпълнение.

(21) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към него планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции, които трябва да бъдат изпълнени до 2026 г. Те спомагат за преодоляването на всички или на значителна част от икономическите и социалните предизвикателства, очертани в специфичните за държавата препоръки, отправени от Съвета до Финландия в рамките на европейския семестър през 2019 г. и 2020 г., в допълнение към всички специфични за държавата препоръки, отправени до датата на приемане на плана. По-специално планът включва актуализиране на Закона за изменението на климата и текущите непрекъснати реформи в областта на обучението и социалните и здравните реформи. Той включва и мерки за насърчаване на заетостта, както и мерки за засилване на борбата с изпирането на пари и за подкрепа на създаването на положителен кредитен регистър.

(22) Изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост на Финландия се очаква да допринесе за постигането на по-нататъшен напредък в екологичния и цифровия преход. Мерките в подкрепа на целите в областта на климата във

Финландия представляват 50,1 % от общия размер на отпуснатите по плана средства, докато мерките в подкрепа на целите в областта на цифровите технологии възлизат на 27,5 % от този общ размер. Пълното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие със съответните ключови етапи и цели ще помогне на Финландия да се възстанови бързо от последиците от кризата с COVID-19, като същевременно укрепи своята устойчивост. Системното участие на социалните партньори и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде важно за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, както и на други икономически политики и политики в областта на заетостта, които излизат извън рамките на плана, за да се гарантира широка ангажираност с цялостната политическа програма.

(23) На 5 май 2022 г. Комисията одобри програмните документи за политиката на сближаване[19] за Финландия, с изключение на Фонда за справедлив преход и програмата за политиката на сближаване за островите Оланд. Островите Оланд представиха програмата на политиката на сближаване на 4 април 2022 г. В съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. Финландия е взела предвид съответните специфични за нея препоръки при програмирането на фондовете на политиката на сближаване за периода 2021—2027 г. Това е предварително условие за подобряване на ефективността и максимално увеличаване на добавената стойност на финансовата подкрепа, която ще бъде получена от фондовете на политиката на сближаване, като същевременно се насърчават координацията, взаимното допълване и съгласуваността между тези фондове и други инструменти и фондове на Съюза. Успешното прилагане на Механизма за възстановяване и устойчивост и програмите по линия на политиката на сближаване зависи и от премахването на пречките пред инвестициите в подкрепа на екологичния и цифровия преход и балансираното териториално развитие.

(24) В отговор на мандата, възложен от държавните и правителствените ръководители на ЕС във Версайската декларация, планът REPowerEU има за цел постепенно да бъде премахната зависимостта на Европейския съюз от вноса на изкопаеми горива от Русия във възможно най-кратък срок. За тази цел в диалог с държавите членки се определят най-подходящите проекти, инвестиции и реформи на национално, регионално и европейско равнище. Целта на тези мерки е да се намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да се замени вносът на изкопаеми горива от Русия.

(25) Въпреки че финландската икономика е една от най-енергоемките в ЕС, Финландия си постави за цел до 2035 г. да стане въглеродно неутрална и първото обществото на благосъстоянието без изкопаеми горива. Енергетиката, промишлеността, транспортът и сградите са основните сектори, които ще трябва да допринесат за мащабно намаляване на емисиите на парникови газове. Предизвикателствата пред постигането на тази цел включват значителен

[19] Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика. ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159.

недостиг на частни и публични инвестиции, както и забавяне на инвестициите в енергия от възобновяеми източници, причинено от изоставане в обработването на екологични разрешителни. По данни от 2020 г. Финландия е силно зависима от Русия по отношение на своя внос на газ (67 % спрямо 44 % за ЕС), нефт (84 % спрямо 26 % за ЕС) и въглища (55 % спрямо 54 % за ЕС)[20]. Финландската икономика обаче има само ограничена зависимост от вноса на газ (който представлява 6,9 % от енергийния микс през 2020 г.), като вносът на трите ресурса може до голяма степен да бъде заменен с други горива или с внос от друго държави. Финландия е въвела извънредни мерки, за да гарантира, че секторите, зависими от тези суровини, могат да продължат да функционират в случай на смущения в доставките, и предприема действия за диверсифициране на своя внос на енергия от Русия. Финландия използва минимални количества газза жилищно отопление, докато електроцентралите като цяло могат да заменят газа с други горива. Финландия няма достъп до вътрешни съоръжения за съхранение на газ, но двупосочният газопровод Balticconnector започна да функционира през 2020 г. и страната очаква да завърши третия си терминал за втечнен природен газ през втората половина на тази година. Заедно с двата вече съществуващи терминала за втечнен природен газ и потенциални бъдещи проекти, скоро се очаква общият капацитет за внос на газ да покрие значителна част от нуждите от внос на газ във Финландия. Препоръчва се инвестициите в нова инфраструктура и мрежи, свързани с природния газ, да бъдат съобразени с бъдещето, когато е възможно, за да се улесни тяхната дългосрочна устойчивост чрез бъдеща промяна на предназначението им за устойчиви горива. Приблизително една трета от енергийния микс на Финландия все още се състои от нефт и въглища, въпреки че Финландия диверсифицира и своя внос на нефт и въглища извън Русия. През 2020 г. ядрената енергия представляваше 17 % в енергийния микс, като Русия беше важен източник на ядрено гориво. Степента на междусистемна електроенергийна свързаност на Финландия понастоящем е 29 %, но се очаква тя да нарасне в средносрочен план. Националният пренос на електроенергия на Финландия би могъл да бъде засилен. Като цяло, въпреки че Финландия постепенно намалява ограничената си зависимост от вноса на изкопаеми горива от Русия, настоящите обстоятелства изискват ускоряване и увеличаване на инвестициите в декарбонизация и гарантиране на енергийна ефективност и сигурност на доставките. Това включва допълнително рационализиране на процедурите за издаване на разрешителни, за да се изчисти натрупването на висящи енергийни проекти и да се улеснят допълнителни приоритетни инвестиции. Ще е нужно допълнително засилване на амбициите за намаляване на емисиите на парникови газове, както и увеличаване на възобновяемите източници и енергийната ефективност, за да може Финландия да се съобрази с целите на пакета „Подготвени за цел 55“

(26) Въпреки че ускоряването на прехода към въглеродна неутралност и премахването на изкопаемите горива ще доведе до значителни разходи за преструктуриране в няколко сектора, Финландия може да използва Механизма за справедлив преход в контекста на политиката на сближаване, за да смекчи социално-икономическото въздействие на прехода в най-засегнатите региони.

[20] Евростат (2020 г.), дял на руския внос спрямо общия внос на природен газ, суров нефт и антрацитни въглища. За средните стойности за ЕС-27 общият внос се основава на вноса от държави извън ЕС-27. За Финландия общият внос включва търговията в рамките на ЕС. Суровият нефт не включва рафинираните нефтопродукти.

Освен това Финландия може да използва Европейския социален фонд плюс, за да подобри възможностите за заетост и да засили социалното сближаване.

(27) С оглед на оценката на Комисията Съветът разгледа програмата за стабилност за 2022 г., като становището[21] му е изразено в препоръка 1 по-долу.

(28) С оглед на тясната взаимообвързаност между икономиките на държавите членки от еврозоната и колективния им принос за функционирането на Икономическия и паричен съюз Съветът препоръча на държавите членки от еврозоната да предприемат действия, включително чрез своите планове за възстановяване и устойчивост, за да изпълнят препоръката относно икономическата политика на еврозоната. За Финландия това е отразено по-специално в препоръки 1 и 2 по-долу.

ПРЕПОРЪЧВА на Финландия да предприеме през 2022 г. и 2023 г. следните действия:

1. През 2023 г. да гарантира, че растежът на финансираните на национално равнище текущи разходи е в съответствие с като цяло неутрална позиция на политиката, като се вземе предвид продължаващата временна и целенасочена подкрепа за най-уязвимите от покачването на цените на енергията домакинства и предприятия и за хората, бягащи от Украйна. Да има готовност да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. Да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, включително чрез използване на Механизма за възстановяване и устойчивост, RePowerEU и други фондове на ЕС. За периода след 2023 г. да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции. Да представи предложения за реформа на социалната сигурност, които имат за цел да повишат ефективността на системата за социални помощи, да подобрят стимулите за работа и също да подкрепят дългосрочната устойчивост на публичните финанси.

2. Да продължи да изпълнява своя план за възстановяване и устойчивост в съответствие с ключовите етапи и цели, включени в Решението за изпълнение на Съвета от 29 октомври 2021 г. Да продължи с изпълнението на договорената програма за политиката на сближаване за Финландия за периода 2021—2027 г. и бързо да приключи преговорите с Комисията по програмните документи за политиката на сближаване за периода 2021—2027 г. за островите Оланд и Фонда за справедлив преход с оглед на започването на тяхното изпълнение.

3. Да намали цялостната зависимост и да диверсифицира вноса на изкопаеми горива чрез ускоряване на внедряването на възобновяеми енергийни източници, включително чрез допълнително рационализиране на процедурите за издаване на разрешителни, и да стимулира инвестициите в декарбонизация на промишлеността и електрификация на транспорта. Да развие енергийната инфраструктура с цел повишаване на сигурността на доставките.

Съставено в Брюксел на […] година.

За Съвета
Председател

[21] Съгласно член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета.